

DIỄN ĐÀN

Số 28 - Xuân Nhâm Thân

Ngày 24/1/1992

NỘI DUNG

Tin Tức:

Thế giới	tr. 2
Việt Nam	tr. 5
Sinh hoạt Cộng đồng	tr. 6

Kinh Tế - Chính Trị:

Những tín hiệu mâu thuẫn	tr. 7
Mỹ sưởi ấm quan hệ với Việt Nam	tr. 7
Công cuộc tìm kiếm đồng minh mới	tr. 8
Châu Á bốn mươi năm qua	tr. 9
Những trắc trở của thành công	tr. 10
Con đường đau khổ nhất từ CNTB đến CNTB	tr. 12
Một nhà nước xứng đáng phải chết	tr. 13
Những sự kiện nổi bật trong năm 1991	tr. 14
Quản lý khủng hoảng	tr. 15

Diễn Đàn Bạn Đọc:

Lý thuyết kết hợp	tr. 17
Đôi nét về chất xám	tr. 18

Văn Hóa - Nghệ Thuật:

Mùa xuân trong thơ Nguyễn Bính	tr. 19
Công ty Cột Mốc	tr. 20
Tết và Hội xuân ở quê hương	tr. 22
Kỷ niệm đầu tiên về Đảng	tr. 23
Kỷ một chiều cuối năm	tr. 24
Vui cười	tr. 26
Trên những nẻo đường	tr. 30
Nghệ thuật sơn mài Việt Nam	tr. 31
Thơ của Trần Mạnh Hảo, Đỗ Quyên, Cù Lân, T. H., T. N. T., T. T. K. H.	

Danh Nhân:

Alexander Yersin	tr. 32
------------------	--------

Tạp chí Diễn Đàn do nhóm sinh viên và nghiên cứu sinh Việt Nam tại Praha và Ostrava biên soạn và phát hành.

Chịu trách nhiệm:

Trần Hồng Hà
Lê Thanh Nhân
C. D.

Mọi thư từ, bài vở xin gửi về địa chỉ:

Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
16 000 Praha 6
ČSFR

Tel. 35 55 41 linka 336 (hộp phòng 42)

Fax: (0042) (2) 22 23 04

Số tài khoản ngoại tệ:

Konto: 34833-1010759-111

Komerční Banka

Na Příkopě 3-Praha 1

Bây giờ là mùa Xuân. Nếu người Hà Nội thêm một buổi mùa xuân thì người Sài Gòn nhớ cái nắng hanh hanh ấm áp. Không có hoa Mai. Không có hoa Đào. Nhưng Tết vẫn về trong lòng mọi người dân Việt, trong bạn, trong tôi. Với những người Việt xa xứ, mùa Xuân còn vọng về từ kỷ niệm. Kỷ niệm của lần cuối cùng ngắm hoa Hàng Lược hay trên đường Nguyễn Huệ. Cửa nôi bánh chưng, bánh tét chín tới thơm lừng. Cửa Mẹ, cửa Chị, và có thể cả của những người vợ, người chồng. Đó là những ngày sum họp, tha thứ lỗi lầm và hy vọng tương lai. Không phải mùa Xuân nào cũng có pháo nổ, có áo mới cho trẻ em và lời chúc tụng cho người già. Có mùa Xuân người ta đã khoác khăn xô cho trẻ con trong ngày Tết, tiếng AK thay cho tiếng pháo, và hận thù thay cho tha thứ. Những người Việt, hãy lắng nghe trẻ con bị bỏ khoanh tay mừng tuổi, hãy nhìn những cụ đồ cuối cùng vẽ hàng câu đối, để hiểu rằng mỗi biên giới là không có thật, để nhớ rằng ta từ một mẹ Âu Cơ.

Bạn hãy quên tiếng AK trong ngày Tết cũng như đã quên tiếng bom B52 trong đêm Giáng Sinh. Người Việt không có hận thù. Không có chiến tranh. Chỉ có sự tranh giành, hiềm khích giữa những đứa con hoang.

Hãy nguyện cầu để những đứa con xa xứ sớm về với Việt Nam và Việt Nam về với nhân loại.

Ban biên tập

CHƯƠNG CHỨC
TÂN XUÂN

THẾ GIỚI

BỨC TƯỜNG BERLIN MỚI

Cô-ôét dự định xây dựng một bức tường phòng thủ dọc theo biên giới với Irắc, kiên cố tương tự như ở Berlin trước đây. Tuyến phòng thủ sẽ được trang bị hệ thống bảo động điện tử gắn liền với các ổ súng tự động và các đèn pha cực mạnh. Các bãi mìn và đường dây điện cao thế sẽ được bố trí dọc theo bức tường.

(Theo Mladá Fronta Dnes 18.12.91)

ĐỘNG Ô-TÔ BỊ ĂN CẤP CHẤY SANG ĐÔNG ÂU

Sự sụp đổ của "hàng rào sắt" đã làm tăng đột ngột số vụ ăn cắp ô-tô ở Ý, Pháp và Tây Đức. Phần lớn số xe này được chuyển sang các nước Đông Âu bằng giấy tờ giả (ít nhất là 60% chạy đến Praha, Budapest, Varsawa). Trong vòng 10 tháng cuối hàng tháng có khoảng 5000 xe được chuyển sang phía Đông bằng cách này. Trước đây tỷ lệ tìm lại được các xe bị đánh cắp ở phương Tây là 60% thì bây giờ chỉ còn 20%.

(Theo Mladá Fronta Dnes 18.12.91)

GIẢM SẢN XUẤT VŨ KHÍ HẠT NHÂN

Ngày 16.12.91 Mỹ tuyên bố giảm sản xuất vũ khí hạt nhân trong vòng 10 năm tới. Số nhân viên ngành này hiện nay là hơn 30 nghìn người sẽ giảm xuống một nửa. Chính phủ sẽ cân nhắc lại kế hoạch xây dựng lò phản ứng có công suất 1000 MW nhằm sản xuất tritium dùng trong đầu đạn hạt nhân.

Kế hoạch tiết kiệm này, đây là lần thứ hai được đưa ra do những chuyển biến ở Liên xô, tính đến việc chuyển dây chuyền phụ cận trong bảy nhà máy vào một nhà máy duy nhất.

(Theo Mladá Fronta Dnes 18.12.91)

TRUYỀN NGÔI

Ngày 23.12 trong cuộc họp thứ 19 Trung ương Đảng lao động Triều tiên, Kim Trọng Nhất, con trai vị "lãnh tụ vĩ đại" Kim Nhật Thành được đề cử giữ chức tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang. Dự luận cho rằng quá trình truyền ngôi bắt đầu được tiến hành. Bắc Triều tiên là nước duy nhất trên thế giới việc "cha truyền con nối" được ghi vào hiến pháp.

(Theo Mladá Fronta Dnes 30.12.91)

TRUNG QUỐC SẼ KHÔNG KHAI TRIỂN VŨ KHÍ HẠT NHÂN

Ngày 29.12, cơ quan lập pháp cao nhất - Ủy ban thường trực Đại hội đại biểu nhân dân toàn Trung quốc - đã thông qua quyết định của chính phủ Trung quốc ký kết hiệp ước không khai triển vũ khí hạt nhân. Trung quốc là cường quốc hạt nhân duy nhất và thành viên cuối cùng của Hội đồng bảo an

LHQ đến giờ mới tham gia hiệp ước này. Từ trước đến nay Trung quốc luôn bác bỏ lời buộc tội của thế giới cho rằng Trung quốc cung cấp phương tiện, tài liệu giúp Irắc, Algieri sản xuất vũ khí hạt nhân.

(Theo Mladá Fronta Dnes 30.12.91)

LÝ TRÍ CHIẾN THẮNG

Ngày 1.1.92 Nam và Bắc Triều tiên thông qua nội dung hiệp ước giải trừ vũ khí hạt nhân trên toàn bộ bán đảo. Cuộc gặp mặt lần thứ ba của đại diện hai nước Triều tiên kéo dài gần 8 giờ tại một làng biên giới Pchamnumdzom. Bản hiệp ước sẽ bao gồm sáu điểm. Hai bên cam kết không sản xuất, thử nghiệm, sở hữu và khai triển tức là không sử dụng vũ khí hạt nhân. Năng lượng nguyên tử chỉ được dùng vào mục đích hòa bình và không nước nào được phép phát triển các phương tiện nhằm tái tạo và làm giàu các nguyên liệu có thể dùng vào sản xuất vũ khí hạt nhân. Hai nước sẽ tạo điều kiện kiểm tra lẫn nhau dưới hình thức một ủy ban hỗn hợp.

(Theo Lidové Noviny 2.1.92)

GIAO BAN TÀI LIÊN HỢP QUỐC

Tổng thư ký LHQ Perez de Cuellar kết thúc ngày làm việc cuối cùng tại trụ sở của mình chiều tối ngày 31.12.91. Và sáng ngày 1.1.92 tân tổng thư ký (thứ 6) Butrus Butrus-Ghali (cựu bộ trưởng ngoại giao Ai cập) đến tiếp nhận văn phòng được bàn giao lại. Trong cuộc phỏng vấn của các phóng viên, ông P. de Cuellar tuyên bố rằng những thành tích lớn nhất đạt được trong 10 năm làm việc của ông là tuyên bố độc lập của Namibie, kết thúc chiến tranh Irắc - Irắc, vai trò LHQ trong việc giải phóng Cô-ôét, những tiến bộ trong quá trình giải quyết xung đột ở Trung Mỹ và việc thả các con tin phương Tây ở Libăng. "Điều làm tôi vui lòng nhất là LHQ đã trở lại trung tâm các sự kiện thế giới và vai trò của nó là không thể thiếu được trong việc giải quyết các vấn đề trên thế giới hiện nay."

(Theo Lidové Noviny 2.1.92)

CHUYẾN CHU DU CỦA TỔNG THỐNG BUSH

Thời gian chuyến tiếp giữa hai năm (30.12.91 - 10.1.92) được tổng thống G. Bush tận dụng vào chuyến công du đến các nước vùng châu A và châu Thái bình dương: Úc, Singapour, Nam Triều tiên và Nhật bản. Chuyến đi này nhằm giải quyết những mặc mớ trong quan hệ kinh tế của Mỹ với khu vực này, nhất là với Nhật bản, và qua đó tổng thống muốn gỡ lại uy tín đang bị giảm sút mạnh của mình trước dư luận trong Mỹ. Trong năm vừa qua sự thâm hụt xuất nhập của Mỹ đối với Nhật lên đến mức kỷ lục (41 tỷ US\$). Thị trường Nhật vẫn luôn khép kín đối với hàng hóa Mỹ (dưới dạng mức thuế nhập khẩu rất cao) trong khi các công ty

Nhật dần dần tràn ngập đất Mỹ một cách vô tội vạ. Mặc những áp lực và cố gắng của tổng thống, kết quả chuyến đi thật là nghèo nàn, Nhật bản chỉ hứa hẹn những nhượng bộ nhỏ như tăng thêm lượng nhập khẩu một vài mặt hàng, ví dụ như ô-tô thêm 50 000 chiếc (chỉ bằng sản lượng hai ngày của nhà máy sản xuất ô-tô Detroit).

Đó là chưa kể đến tin cơn choáng bất ngờ của tổng thống trong buổi tiệc chiêu đãi do thủ tướng Mijazava tổ chức sẽ làm cho dân chúng Mỹ có ấn tượng xấu về tình trạng sức khỏe của ông và vì vậy sẽ có ảnh hưởng lớn tới sự lựa chọn của họ trong kỳ bầu cử tổng thống sắp tới. Từ trước tới nay tin tức về tình hình sức khỏe của các vị đứng đầu nhà nước trên thế giới được giữ kín như bí mật quốc gia vì những lí do chính trị.

(Theo báo chí Tiệp khắc đến 11.1.92)

NƯỚC ĐỨC CỎI MỒ

Gần 260 000 người đến Đức xin tỵ nạn trong năm 1991, trong đó 2/3 từ các nước Đông Âu cũ; đồng thời còn có 220 000 người gốc Đức trở về Tổ Quốc.

(Theo Lidové Noviny 6.1.92)

ALGIERY

Vòng bầu cử quốc hội đa nguyên đầu tiên tiến hành ngày 26.12.91 đã đánh dấu thắng lợi to lớn của Mặt trận cứu rỗi Hồi giáo với 70% số phiếu (vượt xa Mặt trận giải phóng dân tộc đang cầm quyền và một phe đối lập khác là Mặt trận các lực lượng XHCN). Kết quả này đáng lẽ được kiểm chứng lại trong vòng bầu cử thứ hai dự định được tiến hành ngày 16.1.92 nhưng sau vòng đầu nhiều chính khách đã lên tiếng bày tỏ sự nghi ngờ về tính trung thực của cuộc bầu cử mà kết quả của nó đã gây một cú sốc cho bản thân Algieri và cả các nước Arab đạo Hồi láng giềng. Dư luận thế giới la ngại trước mục tiêu rõ rệt của những người Hồi giáo cuồng tín này nhằm biến Algieri thành một nước Hồi giáo với những dấu hiệu đang cố gắng sản xuất vũ khí hạt nhân.

Ngày 11.1 tổng thống Bendzedid, người được coi là cha đẻ của những cải cách dân chủ ở Angieri, tuyên bố từ chức với lý do không gánh nổi trách nhiệm nặng nề trong tình hình hiện nay. Ngay sau đó quân đội đã kéo về chiếm giữ những vị trí quan trọng trong thủ đô với ý đồ ngăn chặn những kẻ cuồng tín Hồi giáo lên nắm quyền. Hội đồng nhà nước tối cao vừa mới thành lập (13.1) tuyên bố nắm toàn quyền lãnh đạo đất nước trong thời gian không hạn định, hủy bỏ kết quả bầu cử vòng một, quyết định không tiến hành vòng hai. Hội đồng này gồm năm người do ông M. Budiaf, một chính khách 73 tuổi vừa trở về nước sau 22 năm tỵ nạn ở nước ngoài, đứng đầu. Nó tuyên bố sẽ làm nhiệm vụ của quốc hội vừa bị giải tán. Còn chính phủ vẫn được giữ nguyên để tiến hành những

nhệm vụ của mình. Mặt trận giải phóng dân tộc đang cầm quyền coi đây là một vụ đảo chính và lên tiếng lên án gay gắt. Ngày 17.1 đã có những dấu hiệu cho thấy ba lực lượng chính trị chính sẽ ngồi vào bàn thương lượng.

(Theo báo chí Tiệp khắc đến 17.1.92)

CẬN ĐÔNG

Ngày 16.1 tại Washington, đại diện Izrael, Libăng, Syrie, Jordanie-Palestin kết thúc vòng hai các cuộc đàm phán tay đôi về vấn đề hòa bình ở Cận đông (bắt đầu từ 13.1). Kết quả duy nhất đạt được là mâu thuẫn về những thủ tục, hình thức đàm phán giữa Izrael và Palestin đã được giải quyết. Còn thực tế vòng đàm phán này chưa dẫn đến một tiến bộ nào và thậm chí thời điểm cũng như địa điểm vòng đàm phán mới chưa được ấn định rõ ràng. Vòng ba dự định bắt đầu từ 10.2. Phía Izrael muốn tổ chức ở đâu đó gần Cận đông hơn như Brusel, Lisabon hay Lausanne còn các phái đoàn Ả rập thì bảo lưu ý kiến tổ chức tại Washington.

(Theo Mladá Fronta Dnes 17.1.92)

CUBA CỨNG RẮN

Hai trong số ba bản án tử hình tuyên bố ngày 12.1 đối với ba người Cu ba bị nạn tại Mỹ, bị buộc tội có những hành động khủng bố, đã được Tòa án tối cao Cu ba khẳng định lại ngày 16.1.92. Bản án tử hình thứ ba được giảm nhẹ xuống thành 30 năm tù giam.

Ba người Cu ba trên sống tại Miami - Florida, bị bắt ngày 29.2 ở tỉnh Matanzas, nơi họ đột nhập vào Cu ba với mục đích "tiến hành những hoạt động chống phá cách mạng". Cơ quan cao nhất còn có thể thay đổi bản án là Hội đồng Nhà nước Cu ba do Fidel Castro đứng đầu. Hội đồng cũng sẽ có tiếng nói quyết định cuối cùng.

Hai đại diện của tổ chức chống đối - Ủy ban nhân quyền Cu ba - cũng đã bị bắt ngày 16.1 trong khi họ tuyên dương truyền lại những hình ảnh về phiên tòa xét xử "ba tên khủng bố" với lý do là tên và địa chỉ của họ nằm trong quyển sổ của "những kẻ đột nhập" dùng để liên lạc trong trường hợp cần thiết.

(Theo Mladá Fronta Dnes 17.1.92)

TIỆP KHẮC

TIỆP KHẮC XÍCH LẠI GẦN CỘNG ĐỒNG CHÂU ÂU (EC)

Ngày 16.12.9, tại Brusel, trụ sở khối EC, thủ tướng Tiệp khắc M. Calfa đã ký hiệp ước về vai trò "dự thính" của Tiệp khắc trong khối kinh tế lớn nhất thế giới này. Cùng ngày Ba lan và Hungary cũng ký những hiệp ước tương tự. Hiệp ước chỉ có hiệu lực chừng nào được quốc hội các nước nói trên và 12 nước thành viên EC cũng như quốc hội Âu châu thông qua tức là cũng khoảng một năm nữa. Mục tiêu chính của ba nước Đông Âu này là trở

thành thành viên chính thức của EC và họ mong rằng sẽ đạt được điều đó vào cuối thế kỷ này.

(Theo Mladá Fronta Dnes 17.12.91)

ĂN CẤP VŨ KHÍ

Ngày 23.12.91 vụ ăn trộm vũ khí lớn nhất ở Tiệp khắc trong vòng 10 năm qua được phát hiện ra tại trường trung học chuyên nghiệp Cảnh sát liên bang ở Holesova - Brno. Kẻ gian đã lấy đi 70 súng tiểu liên loại 61-scorpion và 12 súng ngắn các loại. Ngày 10.1.92 Bộ nội vụ ra thông báo đã tìm ra dấu vết thủ phạm nhưng còn cần thu nhập tyênm bằng chứng. Nhưng mặt khịác cũng trong thời gian này một kẻ nặc danh đã hai lần gọi điện đến trụ sở CSTK ở Brno dưới danh nghĩa Mặt trận giải phóng dân tộc Palestine (PLO) thông báo rằng những vũ khí trên sẽ được sử dụng chống lại những người Do thái tại Tiệp khắc nếu Tiệp khắc không cắt đứt quan hệ ngoại giao với Izrael và chấm dứt giúp đỡ người Do thái từ Liên xô sang Izrael.

Tất nhiên đại sứ Palestine ở Tiệp khắc hoàn toàn bác bỏ sự dính líu của PLO trong vụ này và lên án dụng ý khủng bố trên đây.

(Theo báo chí Tiệp khắc đến ngày 17.1.92)

THỐNG KÊ TỶ LỆ PHẠM PHÁP

Ở vùng Séc nơi có tỷ lệ phạm tội cao nhất là Praha, đứng thứ hai là Ostrava, ngược lại vùng nam Tiệp là nơi yên bình nhất. Trong năm qua ở thủ đô có 39 vụ giết người hoặc mưu sát trong đó có 7 vụ chưa phát hiện được thủ phạm. Theo thống kê thì trên toàn lãnh thổ Cộng hòa Séc năm ngoái xảy ra 169 vụ giết người, nhiều hơn 26 vụ so với năm 90 nhưng tỷ lệ điều tra có kết quả cũng khá cao 89%, chỉ con 19 tên tội phạm chưa bị bắt giam.

Số vụ cướp của xảy ra là 3807 (nhiều hơn 495 vụ so với năm 90), 16 097 căn hộ bị kẻ gian đột nhập (tăng hơn 3000)

(Theo Mladá Fronta Dnes 31.12.91)

TÌNH HÌNH CĂNG THẲNG TRÊN CÁC SÂN BAY

Cuộc bãi công của các nhân viên điều vận hàng không Tiệp khắc dự định ngày 13.1.92 may mắn đã không nổ ra. Tình trạng sẵn sàng bãi công do Hội những người điều vận hàng không Tiệp khắc tuyên bố đã được rút lại sau những ngày đàm phán căng thẳng với bộ lao động và tài chính Liên bang. Điểm mấu chốt trong những yêu cầu của Hội là tăng lương bình quân cho những người điều vận bay 162% chưa được giải quyết vì mức tăng lương cho năm 92 chưa được chính phủ ấn định và thông qua.

Người phát ngôn của Hội nói rằng lương của họ không rút từ khoản thuế của dân chúng mà từ số lãi thu được

trong ngành. Hiện tại ngành này đem lại lợi nhuận rất cao mà chính chủ thực tế không phải đầu tư gì cả. Điểm quan trọng nhất mà họ yêu cầu là áp dụng những quy tắc kinh tế thị trường, dần dần thay thế những phương tiện làm việc đã gần hết hạn sử dụng, tôn trọng và đáng giá đúng tầm quan trọng ngành nghề của họ. Do vị trí trung tâm mà phần lớn các đường bay quốc tế đều dẫn qua lãnh thổ tiệp khắc nên bãi công sẽ dẫn đến những thiệt hại kinh tế to lớn.

Trước đây 5 năm những người đồng nghiệp của họ ở Tây Đức cũng đã bãi công đòi tăng lương lên 6000 DM. Sau 14 ngày thì họ đạt được mức 5000 DM. Ngược lại khi 15 000 nhân viên điều vận hàng không Mỹ bãi công vào tháng 8.81 thì tổng thống R. Reagan quyết định thả 12 217 người với hình phạt không bao giờ được tiếp tục làm việc trong ngành hàng không nữa.

(Theo báo chí Tiệp khắc đến ngày 15.1.92)

SKINHEADS

Ngày 2.1.92 bốn tên "đầu trọc" đụng độ với khoảng 50 người di-gan tại khu Nusle, Praha 4. Một tên bị thương với mấy nhát dao vào lưng và đầu nhưng không nguy hiểm đến tính mạng. Để trả thù ngày 12.1 khoảng 200 tên skinhead đã tụ họp tại Vysehrad đi tuần hành đến Mustek. Tại đây vì "gây rối loạn giao thông" chúng đã bị cảnh sát chặn lại và giải tán. Xung đột đã không xảy ra.

Trước đó, ngày 9.1, khoảng 60 tên skin đã tiến hành "tảo thanh" ở vùng trung tâm Praha. Một người Ai-cập đã bị chúng đánh trọng thương ngay trước cửa khách sạn Ambassador trên quảng trường Vastlavské. Người bị nạn được chở đến bệnh viện mãi nửa giờ sau đó bằng xe cứu thương vì không có tài xế taxi nào muốn giúp ông ta. Đáng giận hơn nữa là hái độ dừng đứng (thậm chí còn có tiếng vỗ tay ủng hộ) của dân chúng xung quanh trước hành động mọi rợ của bọn trọc đầu. Sau đó chúng còn đánh đập ba người nước ngoài da màu khác ở ga chính (Hlavni Nádrazi). Vì cảnh sát không có mặt nên không có tên nào bị bắt.

(Theo báo chí Tiệp khắc đến ngày 13.1.92)

RESPEKT - TẠP CHÍ NĂM 1991

Tạp chí Mỹ WORLD PRESS REVIEW, thường xuyên chọn và đăng những bài hay từ báo chí thế giới, tuyên bố trao giải "Tạp chí năm 1991" cho tuần báo RESPEKT của Tiệp khắc vì có công "Mở rộng tự do báo chí, phát triển sự hiểu biết lẫn nhau trên thế giới, bảo vệ nhân quyền và vì tính chuyên nghiệp của tờ báo." Trong những năm trước giải này đã được trao cho The Economist, Financial Times, Le Monde, Sunday Times,...

(Theo Lidové Noviny 17.1.92)

